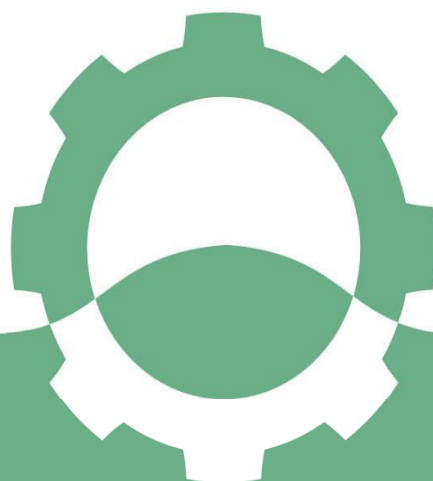

Årsberetning 2024

Orkland kommune

Innholdsfortegnelse

<i>Innholdsfortegnelse</i>	<i>1</i>
<i>Innledning</i>	<i>2</i>
Regnskapsresultat – avvik	2
<i>Konsolidert regnskap</i>	<i>3</i>
<i>Utviklingstrekk i driftsregnskapet.....</i>	<i>4</i>
Driftsinntekter	4
Driftsutgifter	5
Kapitalutgifter (eksterne finanstransaksjoner)	6
Driftsresultat	6
Netto resultatgrad	7
Rente- og avdragsbelastning	7
Investeringer	7
<i>Balansen.....</i>	<i>9</i>
Sammendrag balanse pr. 31.12	9
Lånegjeld.....	10
Soliditet.....	10
Fond.....	11
Likviditetsanalyse	11
<i>Økonomiske handlingsregler.....</i>	<i>12</i>
<i>Vesentlige avvik mellom regnskap og revidert budsjett</i>	<i>14</i>
Bevilgningsoversikt drift	14
Spesifikasjon av post 6 – rammenivå	14
Bevilgningsoversikt investering	18
Oversikt over investeringer	18
<i>Mål og måloppnåelse.....</i>	<i>19</i>
<i>Redegjørelse for likestillingen</i>	<i>20</i>
Orkland som bokommune.....	20
Kjønnsfordeling og lønnsforskjeller	20
Deltid	20
<i>Redegjørelse for diskriminering og tilgjengelighet.....</i>	<i>22</i>
<i>Redegjørelse for etisk standard</i>	<i>22</i>
<i>Redegjørelse for internkontroll.....</i>	<i>23</i>
<i>Interkommunalt samarbeid.....</i>	<i>24</i>

Innledning

Årsberetningen gir utfyllende kommentarer til årsregnskapet og bør sees i sammenheng med regnskapet med obligatoriske regnskapsskjema og noter.

Kommuneloven gjeldende fra 2020 bestemmer at:

- Regnskapet skal gjøres opp i balanse så lenge det finnes midler på fond for å dekke et negativt budsjettavvik. Dette skjer i form av strykninger. Se regnskapsheftet side 9 og 14.
- I regnskapspresentasjonene skal kun vedtak gjort av kommunestyret tas med i skjemaene. Vedtak gjennomført av underordnede politiske organer (formannskap og hovedutvalg) og delegerte administrative vedtak skal ikke inkluderes i regnskapsskjemaene.

Det at kun kommunestyrets budsjettvedtak er inkludert i regnskapsskjemaene, medfører avvik mellom presentert budsjett og det budsjett enhetene styrer etter i det daglige.

Ved presentasjon av kvartalsrapport og årsmelding benyttes budsjettet enhetene styrer etter (inkludert alle budsjettendringer). I Orkland kommunes økonomireglement er det delegert myndighet til administrasjon og formannskap/hovedutvalg til å gjennomføre budsjettendringer på klart gitte premisser.

Under punktet "Vesentlige avvik mellom regnskap og revidert budsjett" er vedtak fra andre enn kommunestyret inkludert i siste kolonne ved spesifisering av post 6 - rammenivå. Dette er gjort for å få en enhetlig avviksforklaring fra regnskapspresentasjon til årsmelding.

Positivt budsjettavvik benyttes når inntekter er høyere enn budsjettet, eller utgifter er lavere enn budsjettet.

Negativt budsjettavvik benyttes når inntekter er lavere enn budsjettet, eller utgifter er høyere enn budsjettet.

Regnskapsresultat – avvik

Regnskapet for 2024 er gjort opp med et netto driftsresultat på 37,1 millioner kroner, mot 53,4 millioner kroner for 2023. Budsjettet netto driftsresultat, i henhold til kommunestyrets vedtak, var 8,8 millioner kroner, hvilket innebærer at resultatet ble 28,3 millioner kroner bedre enn revidert budsjett.

Netto driftsresultat er disponert slik:

Disponering av netto driftsresultat	Regnskap 2024	Rev. Budsj	Avvik	Årsak til avvik
Overføring til investering	44 789	47 689	-2 900	Strykning som følge av tilbakeføring av midler som ikke ble benyttet i investeringsregnskapet
Avsetning til bundne fond	5 906	3 708	2 198	Avsetninger til (og bruk av) bundne driftsfond gjelder mottatte midler fra tredjepart (stat, fylkeskommune eller andre) som er øremerket konkrete formål. Ubrukte midler skal avsettes til bundne driftsfond. I tillegg inngår bruk og avsetning til selvkostfond på vann, avløp med videre. Posten er vanskelig å budsjettere nøyaktig, derfor oppstår det avvik.
Bruk av bundne fond	-4 226	-4 300	74	
Avsetning til disposisjonsfond	49 281	49 281	0	
Bruk av disposisjonsfond	-58 607	-87 569	28 962	Strykninger i overføring til investeringer med 2,9 millioner kroner, netto merforbruk bundne driftsfond på 2,3 millioner kroner og økt netto driftsresultat på 28,3 millioner kroner.
Sum disponering netto driftsresultat	37 143	8 809	28 334	

Konsolidert regnskap

Årsberetningen skal omfatte kommunens samlede virksomhet. Det er det konsoliderte regnskapet som gir uttrykk for kommunens samlede virksomhet i regnskapsåret. Forskjellen på det konsoliderte regnskapet og kommunens ordinære regnskap er at Orklandbadet KF inngår i det konsoliderte regnskapet sammen med kommunens enheter ellers. En kort orientering om hva konsolideringen innebærer fremgår av innledningen til regnskapsheftet for det konsoliderte regnskapet.

Hovedtallene fra Orklandbadet KF som inngår i tallene for det konsoliderte regnskapet er:

	Regnskap 2024	Rev. Budsj	Oppr. Budsj	Regnskap 2023
Sum Driftsinntekter	42 658 988	39 922 986	37 702 114	39 655 193
Sum driftsutgifter	41 419 566	38 066 985	33 035 000	38 839 546
Brutto driftsresultat	1 239 421	1 856 001	4 667 114	815 647
Netto finansutgifter	967 470	144 000	-4 471 370	613 451
Motpost avskrivninger	350 095	0	0	350 095
Netto driftsresultat	2 556 986	2 000 001	195 744	1 779 194

Budsjettet for 2024 er vedtatt av styret. Både driftsutgiftene og driftsinntekter er en del høyere enn budsjettet. Dette skyldes at aktiviteten i anlegget i 2024 har vært høyere enn budsjettet. Besøktallene i Orklandbadet i 2024 har vært veldig bra, og ligger godt foran budsjett.

Det er avvik mellom budsjett og regnskap både når det gjelder inntekter og utgifter. Dette skyldes forsiktig budsjettering i utgangspunktet og at gode besøktall i årets siste måneder er vanskelig å ta høyde for ved budsjettkorreksjoner.

Kapitalkostnadene for Orklandbadet KF dekkes av kommunekassen. Orklandbadet KF belastes for kapitalkostnader knyttet til utleieareal i 4. etasje på Folkehelsesenteret, samt energiløsninger. I opprinnelig budsjett for 2024 ble disse utgiftene behandlet som finansutgifter. I revidert budsjett for 2024 samt i regnskapene for både 2023 og 2024 er disse utgiftene behandlet som overføring fra KF til kommunekassen under driftsutgifter.

Balansen til Orklandbadet KF inneholder ikke vesentlige beløp og er derfor av underordnet betydning i forhold til kommunens balanse ellers.

Øvrige kommentarer i årsberetningen er knyttet til forhold i kommunens ordinære drifts- og investeringsregnskap og balanse.

Utviklingstrekk i driftsregnskapet

Driftsinntekter

Kommunens driftsinntekter fordeler seg slik på inntektsarter i beløp og prosentandel (tall i 1000 kroner):

Driftsinntekter	Regnskap 2024	%	Regnskap 2023	%	Endring i prosent
Rammetilskudd	798 914	37,6 %	770 287	39,0 %	3,7 %
Inntekts- og formuesskatt	571 845	26,9 %	542 659	27,5 %	5,4 %
Eiendomsskatt	27 813	1,3 %	27 401	1,4 %	1,5 %
Andre skatteinntekter	14 372	0,7 %	6 790	0,3 %	111,7 %
Andre overføringer/tilskudd fra staten	137 200	6,4 %	109 450	5,5 %	25,4 %
Overføringer/tilskudd fra andre	254 405	12,0 %	239 443	12,1 %	6,2 %
Brukerbetalinger	72 789	3,4 %	75 562	3,8 %	-3,7 %
Salgs- og leieinntekter	249 900	11,7 %	203 115	10,3 %	23,0 %
Sum Driftsinntekter	2 127 237	100,0 %	1 974 706	100,0 %	7,7 %

Tabellen viser at av de totale inntektene i 2024 utgjør rammetilskudd og inntektsskatt nesten 2/3-deler av totale inntekter, til sammen 64,5 % som er en nedgang fra 66,5 % i 2023 og 68,9 % i 2022. I disse inntektene inngår inntektsutjevningen og det ekstra inndelingstilskuddet kommunen får etter kommunesammenslåingen.

Rammetilskuddet består av ordinært rammetilskudd og inntektsutjevning. Det ordinære rammetilskuddet var i 2024 på 691,4 millioner kroner og inntektsutjevningen 107,5 millioner kroner, totalt 798,9 millioner kroner. Tilsvarende inntekter i 2023 var rammetilskudd på 642,2 millioner kroner, inntektsutjevning på 128,1 millioner kroner, totalt 770,3 millioner kroner.

Rammetilskuddet for Orkland har i 2024 økt med 49,3 millioner kroner, tilsvarende en økning på 7,7 %. Inkludert i denne økningen ligger også det ekstra tilskuddet for 2024 på 15,3 millioner kroner som ble vedtatt i forbindelse med nysaldering av Statsbudsjettet for 2024.

Økt andel av skatteinntektene (se under) medførte at Orkland fikk mindre inntektsutjevning i 2024 enn i 2023. Inntektsutjevningen i 2024 ble redusert med 20,7 millioner kroner i 2024 i forhold til 2023.

Skatteinngangen i 2024 har økt med 5,4 %, tilsvarende 29,2 millioner kroner, i forhold til 2023. Stort sett hele denne økningen skyldes at Orkland har økt sine skatteinntekter i forhold til landsgjennomsnittet i 2024 til 79,5 % mot 76,1 % i 2023. For landet som helhet økte skatteinntektene med 1,4 % i 2024.

Om skatteinngang og inntektsutjevning sammenholdes viser det en total inntekt på 679,3 millioner kroner i 2024 mot 670,8 millioner kroner i 2023, en økning på 8,5 millioner kroner eller 1,3 %. Dette er vesentlig lavere enn deflator.

Totalt har inntektene fra rammetilskudd og skatt økt med 57,8 millioner kroner i 2024. Dette tilsvarer en økning på 4,4 % fra 2023.

Økningen i andre skatteinntekter skyldes økt produksjonsavgift på vindkraft.

Under andre tilskudd fra staten er det ført vertskommunetilskudd, tilskudd fra havbruksfondet, kompensasjon for kapitalkostnader og deler av integreringstilskuddet. Som følge av økt mottak av

flyktninger er integreringstilskuddet økt i 2024 med 15 millioner kroner i forhold til 2023. Utbetaling fra havbruksfondet, som varierer annet hvert år, er økt med 12 millioner kroner i forhold til 2023.

Overføring og tilskudd fra andre er økt med 15 millioner kroner i 2024. Diverse refusjoner fra staten har økt med 7 millioner, tilskudd ressurskrevende brukere har økt med 6 millioner kroner og refusjon av sykepengar har økt med 17 millioner. Refusjon av spillemidler er i 2024 redusert med 13 millioner kroner.

Salgs- og leieinntektene har økt vesentlig. Husleieinntektene har økt med 10 millioner kroner vesentlig som følge av økt utleie til flyktninger. Inntektene på selvkostområdene har økt med 22 millioner som følge av høyere gebyrer. Vertskommuneavtalen med Hitra om brann- og redningstjenester har gitt en økt inntekt på 11 millioner kroner.

Driftsutgifter

Kommunens driftsutgifter fordeler seg slik på utgiftsarter i beløp og prosentandel (tall i 1000 kroner):

Driftsutgifter	Regnskap 2024	%	Regnskap 2023	%	Endring i prosent
Lønn og sosiale kostnader	1 383 186	65,7 %	1 264 060	64,7 %	9,4 %
Kjøp av varer og tjenester	439 854	20,9 %	428 596	21,9 %	2,6 %
Overføringer	140 470	6,7 %	126 387	6,5 %	11,1 %
Avskrivninger	142 372	6,8 %	134 664	6,9 %	5,7 %
Sum driftsutgifter	2 105 882	100,0 %	1 953 707	100,0 %	7,8 %

Lønnskostnadene i Orkland har økt med 9,4 %, tilsvarende 119,1 millioner kroner, i 2024 i forhold til 2023. Vesentlige årsaker til denne økningen er:

- I henhold til SSB var gjennomsnittlig lønnsøkning for kommunesektoren i perioden november 2023 til november 2024 på 5,4 %, dette tilsvarer en økning på 68,3 millioner kroner.
- Orkland inngikk vertskommuneavtale med Hitra om brann- og redningstjeneste i 2024 og overtok samtidig de ansatte. Dette medførte økte lønnsutbetalinger på 6,3 millioner kroner.
- Økning i pensjonskostnader utover økning lønnskostnader tilsvarer 17,2 millioner kroner.
- Innleie av vikartjenester er redusert med 6,6 millioner kroner i 2024. Mye av dette er dekket opp ved bruk av egne ansatte.
- Legevaktjenesten er endret og dette medfører at lønnskostnadene på dette området har økt med 13,7 millioner kroner
- Økt antall flyktninger har medført at lønnskostnader og introduksjonsstønad på enhet integrering har økt med 10,2 millioner kroner.

Øvrige driftsutgifter, kjøp av varer og tjenester og overføringer, har totalt en økning på 25,3 millioner kroner tilsvarende 4,6 %. For samme periode var kommunal deflator i statsbudsjettet fastsatt til 4,3 %.

Økningen i avskrivninger skyldes aktiverte investeringer i 2023 som avskrives første gang i 2024. I tillegg vil større investeringer enn avskrivninger år for år øke avskrivningsgrunnlaget og gi økning i avskrivningene.

Kapitalutgifter (eksterne finanstransaksjoner)

Kapitalutgiftene i driftsregnskapet fordeler seg slik (alle tall i 1000 kroner):

Finanstransaksjoner	Regnskap 2024	%	Regnskap 2023	%	Endring i prosent
Renteinntekter	39 849	55,8 %	33 988	45,0 %	17,2 %
Utbytter	31 517	44,2 %	41 507	55,0 %	-24,1 %
Gevinst/tap fin. omløpsmidler	0	0,0 %	0	0,0 %	0,0 %
Sum finansinntekter	71 366	100,0 %	75 495	100,0 %	-5,5 %
Renteutgifter	-110 251	55,7 %	-85 321	48,0 %	29,2 %
Avdrag på lån	-87 701	44,3 %	-92 441	52,0 %	-5,1 %
Sum finansutgifter	-197 952		-177 762		11,4 %
Netto finansutgifter	-126 585		-102 268		23,8 %

Netto finansutgifter har økt vesentlig fra 2023 til 2024, og dette skyldes i all hovedsak økte rentekostnader. Styringsrenten var ved inngangen av 2023 på 2,75 % og endte opp på 4,5 % ved utgangen av året. Lånerenten følger i stor grad styringsrenten, noe som medfører at kommunens renteutgifter er høyere i 2024. Renteinntektene har økt noe fra 2023. I tillegg er utbytte fra aksjer redusert med 10 millioner kroner. Dette skyldes redusert utbytte fra Trønderenergi.

Orkland kommune betaler avdrag på lån i henhold til budsjett, som er over lovens krav til minste avdrag. Avdrag på lån er noe lavere i 2024 enn i 2023.

Driftsresultat

Brutto driftsresultat er driftsinntekter minus driftsutgifter (inklusive avskrivninger), og er det beløp kommunen har til rådighet til dekning av kapitalutgifter og investeringer/ avsetninger.

Netto driftsresultat er lik brutto driftsresultat der avskrivninger erstattes med eksterne finanstransaksjoner. Dette er det beløp kommunen kan bruke til finansiering av investeringer eller styrking av egenkapitalen, og viser kommunens økonomiske handlefrihet.

Brutto og netto driftsresultat for 2024 og 2023 (alle tall i 1000 kroner):

Driftsresultat	Regnskap 2024	%	Regnskap 2023	%	Endring i prosent
Sum driftsinntekter	2 127 237		1 974 706		7,7 %
Sum driftsutgifter	-2 105 882		-1 953 707		7,8 %
Brutto driftsresultat	21 356	1,00 %	20 999	1,06 %	
Eksterne finanstransaksjoner	-126 585		-102 268		23,8 %
Motpost avskrivninger	142 372		134 664		
Netto driftsresultat	37 143	1,75 %	53 395	2,70 %	-30,4 %

Netto driftsresultat var i 2024 på 37,1 millioner kroner. Dette tallet er hovedindeksen for økonomisk balanse i kommunesektoren. Orkland har som en av sine økonomiske handlingsregler mål om å oppnå en resultatgrad på minimum 1,75 %. Resultatgraden for 2024 ble på 1,75 %.

Netto resultatgrad

Dette nøkkeltallet viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene, det vil si hvor stor del som kan brukes til å finansiere investeringer og avsetninger.

Handlingsregelen sier at netto driftsresultat skal være minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter.

Netto resultatgrad	2024	2023	2022	2021
	1,7 %	2,7 %	5,7 %	5,3 %

Rente- og avdragsbelastning

Rente- og avdragsbelastningen viser hvor stor andel av brutto driftsinntekter som går med til å dekke kapitalutgiftene (eksklusive renter og utbytte fra energiverk), (alle tall i 1000 kroner):

Rente- og avdragsbelastning	Regnskap 2024	% av dr.innt	Regnskap 2023	% av dr.innt
Renter og avdrag	197 952	9,31 %	177 762	9,00 %
Driftsinntekter	2 127 237		1 974 706	

Orkland kommune har ingen handlingsregel for dette måltallet, men tidligere anbefaling fra Statsforvalteren var at kapitalutgiftene ikke bør overstige 6 % av driftsinntektene. Orkland kommune er over denne anbefalingen og andelen har økt fra 2023 som følge av økte renter og høyere lånegjeld.

Investeringer

Tabellen viser investeringsutgiftene i 2024 og 2023 og hvordan disse er finansiert (alle tall i 1000 kroner):

Investeringsregnskap	Regnskap 2024	% av var. driftsmidler	Regnskap 2023	% av var. driftsmidler
Investeringsutgifter				
Investeringer varige driftsmidler	300 920		255 312	
Tilskudd til andre investeringer	562			
Investeringer i aksjer og andeler	4 669		7 332	
Utlån av egne midler	3 909		0	
Sum investeringsutgifter	310 061		262 645	
Finansiert ved				
Bruk av lån	122 690	40,8 %	104 588	41,0 %
Kompensasjon MVA	28 306		38 256	
Tilskudd fra andre	76 951		69 870	
Salg av anleggsmidler	14 886		6 076	
Mottatte avdrag utlånte midler	562			
Netto inntekt videreutlån	4 823		1 597	
Overføring fra drift	44 789		18 201	
Netto bruk av fond	17 053		24 057	
Sum finansieringskilder	310 061		262 645	

Investeringene i 2024 ble brutto 310,1 millioner kroner. Av dette er 300,9 millioner kroner investeringer i varige driftsmidler, 4,7 millioner kroner er egenkapitalinnskudd i KLP, 0,6 millioner kroner er justeringsavtaler MVA og 3,9 millioner kroner i utlån justeringsavtaler MVA. Nærmere forklaring av de enkelte investeringsutgiftene fremkommer i regnskapsoversikten.

Kun varige driftsmidler kan finansieres ved bruk av lån, andre investeringer kan ikke lånefinansieres. Prosentsatsen som viser bruk av lånemidler er derfor beregnet i prosent av varige driftsmidler, ikke sum investeringsutgifter. Tabellen viser at andel bruk av lånemidler som finansieringskilde er omtrent på samme nivå i 2023 og 2024.

Investeringsutgifter som overskrider 15 % av driftsinntektene regnes som høye. Brutto investeringsutgifter i 2024 tilsvarer 14,6 % av brutto driftsinntekter. Investeringsutgiftene for 2023 tilsvarte 13,3 % av brutto driftsinntekter.

Balansen

Sammendrag balanse pr. 31.12

Her er et sammendrag av kommunens balanse basert på bokførte verdier på eiendeler og gjeld. Alle tall i 1000 kroner.

	2024	2023
Aksjer og andeler	318 621	313 952
Pensjonsmidler	2 558 165	2 283 985
Utlån	383 504	346 053
Utstyr, maskiner og transportmidler	295 504	280 095
Faste eiendom/anlegg	3 703 240	3 577 877
SUM ANLEGGSMIDLER	7 259 034	6 801 961
Betalingsmidler	502 505	497 675
Kortsiktige fordringer	109 008	205 418
Premieavvik	250 694	239 510
Aksjer/andeler/sertifikater/obl.	247	247
SUM OMLØPSMIDLER	862 454	942 850
SUM EIENDELER	8 121 488	7 744 811
Fond	562 890	587 590
Kapitalkonto	2 189 721	2 004 579
Endring regnskapsprinsipp	-17 528	-17 528
SUM EGENKAPITAL	2 735 082	2 574 641
Kortsiktig gjeld	259 512	269 727
Pensjonsforpliktelse	2 533 812	2 335 085
Annen langsiktig gjeld	2 593 082	2 565 358
SUM GJELD	5 386 406	5 170 170
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	8 121 488	7 744 811

Endringen i aksjer og andeler er økning i egenkapitalinnskudd til KLP.

Økningen i utlån gjelder startlån og utlån egne midler.

Endringen i utstyr, maskiner, transportmidler og fast eiendom gjelder aktiverte investeringer i 2024, redusert med avskrivninger på aktiverte driftsmidler tidligere år og avgang i året.

Økningen i annen langsiktig gjeld er knyttet til finansiering av investeringer i 2024, redusert med betalte avdrag i året. I tillegg fremkommer en økning knyttet til låneopptak for videreutlån til startlån.

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og premieavvik er i henhold til oppgaver fra KLP og SPK. Beløpene påvirkes både av rentenivå, avkastning i aksjemarkedet og lønnsutviklingen.

Lånegjeld

Lånegjelden har utviklet seg slik i perioden (tall i 1000 kroner):

	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring i prosent
Lånegjeld 01.01.	2 565 358	2 447 777	
- avdrag i året *)	-98 413	-102 419	
+ nye lån i året	126 136	220 000	
Lånegjeld 31.12.	2 593 081	2 565 358	1,08 %
Utlån	-383 504	-346 053	
Ubrukte lånemidler	-51 085	-96 548	
Netto lånegjeld	2 158 492	2 122 758	1,68 %
Antall innbyggere 31.12.	18 798	18 793	
Brutto gjeld per innbygger i kr.	137 945	136 506	1,05 %
Brutto gjeld i % av driftsinntekter	121,9 %	129,9 %	
Netto gjeld per innbygger i kroner	114 826	112 955	1,66 %

*) Betalte avdrag i året omfatter i tillegg til avdrag på ordinære lån også avdrag på låneopptak tilknyttet videre utlån til startlån (formidlingslån), som er ført i investeringsregnskapet. For 2024 og 2023 utgjorde avdrag på startlån henholdsvis 10,7 millioner kroner og 10 millioner kroner. Avdrag på startlån består av ordinære avdrag + innfrielse og/ eller ekstraordinære avdrag fra låntakere, og vil derfor kunne variere mye fra et år til et annet.

Per 31.12.2024 var 34 % av lånegjelda bundet i fastrenteavtaler og 66 % hadde flytende rente. Tilsvarende tall pr 31.12.2023 var 32 % og 68 %.

Det henvises ellers til rapportering om finansforvaltning i kommunens årsmelding for 2024.

Soliditet

Begrepet soliditet kan forklare kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgrad og egenkapitalprosent gir informasjon om soliditeten.

Gjeldsgrad = Gjeld/EK viser forholdet mellom kapital som er finansiert av utenforstående og kommunen selv. Jo mindre nøkkeltallet er jo mer solid er kommunen og evnen til å tåle tap er stor.

Egenkapitalprosenten = EK/sum eiendeler viser hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital.

	2024	2023
Gjeldsgrad	1,97	2,01
Egenkapitalprosent	33,7 %	33,2 %

I 2024 er gjeldsgraden redusert og egenkapitalprosenten økt noe i forhold til 2023.

Fond

Tabellen nedenfor viser utviklingen i fondsmidlene (tall i 1000 kroner):

	2024	2023
Fond 01.01.	587 590	576 453
- bruk i året	-86 628	-52 683
+ avsetninger i året	61 928	63 820
Fond per 31.12.	562 890	587 590

Fondsbeholdningen er redusert med 24,7 millioner kroner i 2024. Reduksjonen skyldes i hovedsak at fond bruk til finansiering av investeringer er økt med 19,6 millioner kroner i forhold til 2023.

Spesifikasjon av de ulike fondstyper (tall i 1000 kroner):

	2024	2023	Endring
Disposisjonsfond	450 281	459 607	-9 326
Ubundne investeringsfond	13 121	36 916	-23 794
Bundne investeringsfond	14 229	10 976	3 253
Bundne driftsfond	85 259	80 091	5 168
SUM	562 890	587 590	-24 700

Disposisjonsfondet er redusert med 9,3 millioner kroner i 2024. Det var budsjettet med netto bruk av disposisjonsfond i 2024 på 46,8 millioner kroner (inkludert 8,5 millioner kroner vedtatt av underordnete organer), et avvik på 37,5 millioner kroner. Dette tilsvarer strykningene som er gjort for å bringe resultatet i balanse.

Netto er det brukt 23,8 millioner kroner av ubundne investeringsfond. Dette er i henhold til budsjett.

Bundne drifts- og investeringsfond er økt med totalt 8,4 millioner kroner. Dette er midler som er øremerket. Avsetning til fond på selvkostområdene inngår også i dette beløpet.

Likviditetsanalyse

(Tall i 1000 kroner)

	2024	2023	Endring
Omløpsmidler	862 454	942 850	-80 396
- kortsiktig gjeld	259 512	269 727	-10 215
ARBEIDSKAPITAL	602 941	673 123	-70 182

Arbeidskapitalen er redusert med 70,2 millioner kroner i 2024 mot en økning på 18,3 millioner kroner i 2023. Et positivt driftsresultat bidrar til styrket egenkapital. Arbeidskapitalen vil reduseres ved bruk av egenkapital (fond), og endringer i ubrukte lånemidler vil også kunne påvirke arbeidskapitalen.

	2024	2023
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	28,3 %	34,1 %

Årsaken til reduksjonen i arbeidskapital i 2024 er at både fondsmidlene og ubrukte lånemidler er redusert i forhold til 2023.

Økonomiske handlingsregler

I handlingsplanen for 2024 er det lagt inn fire økonomiske handlingsregler:

1. Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat ble 37,1 millioner kroner. I prosent av brutto driftsinntekter tilsvarer dette målet i handlingsregelen på 1,75 %.

Tilsvarende tall for 2023 og 2022 var henholdsvis 2,7 % og 5,7 %.

	2024	2023	2022
Netto driftsresultat i %	1,75 %	2,70 %	5,70 %
Netto driftsresultat i kroner	37 142 531	53 395 264	105 240 916

2. Egenfinansiering av investeringer skal være minimum 20 % av brutto investeringer.

Egenfinansieringen av investeringer er i 2024 forbedret i forhold til de to foregående år og ligger foran målet i handlingsregelen.

	2024	2023	2022
Investering varige driftsmidler	300 920 281	255 312 179	265 688 247
Finansiering			
- Tilskudd fra andre	76 950 624	69 869 520	84 893 073
- kompensasjon merverdiavgift	28 305 598	38 256 044	42 259 964
- Bruk av lånemidler	122 689 830	104 587 991	97 124 861
- Dekning av udekket beløp tidl år			
Egenfinansiering av investeringer	72 974 229	42 598 624	41 410 349
Egenkapitalgrad (andel av finansiering som er sparte midler/salgsinntekter)	24,25 %	16,68 %	15,59 %

3. Langsiktig gjeld (eks pensjonsforpliktelser) skal være maks 100 % av brutto driftsinntekter

Orkland hadde per utgangen av 2024 en langsiktig gjeld på 2 593 millioner kroner. Dette er en økning på 28 millioner kroner i forhold til 2023. Samtidig er gjelden i prosent av brutto driftsinntekter redusert fra 129,9 % i 2023 til 121,9 % i 2024.

Lavere investeringer enn opprinnelig budsjettert, økt bruk av egenkapital (fond) og reduksjon i ubrukte lånemidler er årsaken til den prosentvise nedgangen.

Kommunen ligger fortsatt nesten 22 %, tilsvarende 466 millioner kroner, over handlingsregelen.

	2024	2023	2022
Gjeld per 31.12	2 593 081 502	2 565 358 422	2 447 777 133
Gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	121,9 %	129,9 %	132,3 %

4. Disposisjonsfond (fri egenkapital drift) skal være 5-10 % av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfond ble i 2024 redusert med 9,3 millioner kroner og utgjorde ved utgangen av året 450,3 millioner kroner. I prosent av brutto driftsinntekter tilsvarer dette 21,2 %. Tilsvarende tall for 2023 var 459,6 millioner kroner og 23,3 %.

	2024	2023	2022
Inngående saldo 1. januar	459 606 899	418 151 173	344 799 655
Netto bruk/avsetning	-9 326 254	41 455 726	73 351 518
Utgående saldo 31. desember	450 280 645	459 606 899	418 151 173
Disp.fond i prosent av bto dr.innt	21,2 %	23,3 %	22,6 %

Vesentlige avvik mellom regnskap og revidert budsjett

Hovedoversiktene i regnskap målt mot budsjett med de vesentligste budsjettavvikene for 2024 er kommentert under.

Bevilgningsoversikt drift

(Tall i millioner kroner)

	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik
5 Sum generelle driftsinntekter	1 476,5	1 441,5	35,0
6 Sum bevilgninger drift, netto	-1 312,8	-1 293,4	-19,4
7 Avskrivninger	-142,4	-127,1	-15,3
8 Sum netto driftsutgifter	-1 455,2	-1 420,5	-34,7
9 Brutto driftsresultat	21,4	21,0	0,3
15 Netto finansutgifter	-126,6	-139,3	12,7
16 Motpost avskrivninger	142,4	127,1	15,3
17 Netto driftsresultat	37,1	8,8	28,3
Disponering			
18 Overføring til investering	-44,8	-47,7	2,9
19 Avsetninger til bundne driftsfond	-5,9	-3,7	-2,2
20 Bruk av bundne driftsfond	4,2	4,3	-0,1
21 Avsetning til disposisjonsfond	-49,3	-49,3	0,0
22 Bruk av disposisjonsfond	58,6	87,6	-29,0
Sum disponering	-37,1	-8,8	-28,3

Netto driftsresultat viser positivt budsjettavvik på 28,3 millioner kroner. Avviket for de enkelte postene er forklart nedenfor.

Generelle driftsinntekter har et positivt avvik på 35 millioner kroner som i hovedsak skyldes økte inntekter fra havbruksfond og integreringstilskudd.

Det positive avviket på finansposter på 12,7 millioner kroner skyldes lavere rentekostnader i forhold til budsjett med 16,8 millioner kroner. Motsatt vei kommer lavere renteinntekter og utbytter i forhold til budsjett med 4,1 millioner kroner.

Negativt budsjettavvik på 19,4 millioner kroner på post 6 – bevilgninger drift – spesifiseres nedenfor.

Budsjettavvik på bruk av disposisjonsfond (Post 22) skyldes strykninger gjort i forbindelse med årsavslutningen for å få avlagt et regnskap i balanse.

Spesifikasjon av post 6 – rammenivå

Det henvises til tekst under spesifikasjon av post 6 på side 7 og 8 i årsregnskapet. Det må skilles mellom det som framkommer i regnskapet og det som rammeområdene reelt har styrt etter gjennom året.

I regnskapsoversikten vises ved spesifikasjon av post 6 brutto ramme (ramme inkl. fondsbruk) og netto ramme (netto bevilgning drift) for de enkelte rammeområdene. Sum netto ramme for alle rammeområdene er identisk med post 6 i bevilgningsoversikt drift. Sum brutto ramme for alle rammeområdene inkluderer også bruk og avsetninger til fonds som er ført på rammeområdene.

Regnskapsoversikten inneholder kun budsjettendringer gjennom året som er vedtatt av kommunestyret. Administrative justeringer og vedtak fattet av formannskap og hovedutvalg er ikke inkludert i revidert budsjett.

I budsjettvedtaket er det bestemt at «kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer av lønn, arbeidsgiveravgift og reguleringspremie når forhandlingene er ferdige». Nytt for 2024 er at disse budsjettkorrigeringene, som innebærer overføring fra ramme kommunedirektør til øvrige rammeområder, på bakgrunn av dette vedtaket er regnet som et vedtak gjort av kommunestyret og inkludert i revidert budsjett i regnskapsoversikten.

Vedtak gjort av andre organer enn kommunestyret vil som følge av denne endringen ha svært liten påvirkning på rammeområdenes styring. Vedtak gjort av disse organene vil være finansiert innenfor samme rammeområde ved bruk av fonds eller omprioriteringer og gir derfor i de aller fleste tilfeller ingen endring i rammeområdenes budsjett.

Tabellen under viser i bakerste kolonne avvik i forhold til det budsjett rammeområdene har styrt etter gjennom året. (tall i 1 000 kroner):

	Brutto ramme regnskap	Brutto ramme budsjett	Avvik brutto ramme	Vedtak gjort av andre organer enn kommunestyre	Avvik brutto tilsvarende det områdene styrer etter gjennom året
Fellesinntekter	-1 470	-900	570	0	570
Kommunedirektøren	75 823	83 791	7 968	-70	7 898
Kultur	30 991	31 276	285	70	355
Barnehage	172 761	173 286	525	0	525
Grunnskole	253 318	254 632	1 314	0	1 314
Tverrfaglige tjenester	77 543	76 639	-904	0	-904
Mestring	159 138	155 738	-3 400	0	-3 400
Hjemmebaserte tjenester	289 796	279 678	-10 118	0	-10 118
Institusjon	163 361	158 091	-5 270	0	-5 270
Plan	25 175	25 216	41	0	41
Tekniske tjenester	132 844	126 317	-6 527	0	-6 527
Avgiftsbelagte tjenester	-6 585	0	6 585	0	6 585
Sum	1 372 694	1 363 764	-8 930	0	-8 930

Totale avvik på post 6, ramme inkl. fondsbruk, viser et brutto negativt budsjettavvik på 8,9 millioner kroner. De viktigste avvikene på rammeområdene skyldes:

- ❖ Kommunedirektøren har et positivt budsjettavvik på 7,9 millioner kroner. Budsjettavviket skyldes delvis at ledige stillinger har vært vakante eller ikke er erstattet i store deler av året. Det har også vært forsiktig pengebruk og god kostnadsoppfølging på flere områder.
- ❖ Kulturområdet har et positivt budsjettavvik på 0,4 millioner kroner. Enheten har gjennom hele året hatt god økonomikontroll. Det har ikke vært gjennomført økonomiske tiltak i 2024 utover å tilpasse enhetens drift til vedtatt økonomisk ramme.

- ❖ Barnehageområdet har et positivt budsjettavvik på 0,5 millioner kroner. Fellesområdet har et positivt avvik etter årets slutt på cirka 3,8 millioner kroner. Mindreforbruket kan tilskrives ubenyttede midler til moderasjonsordning, reserve spesialpedagogikk for barn i andre kommuner, forbruksposter og en reserve i forbindelse med for høyt budsjetterte lønnskostnader. Barnehagene har et negativt budsjettavvik på cirka 3,3 millioner kroner. Krokstadøra, Meldal og Grøtte barnehage har et negativt budsjettavvik på henholdsvis 0,2 millioner kroner, 0,6 millioner kroner og ca. 1,1 millioner kroner. Meldal barnehage kan dekke deler av avviket med overskuddsfond. De øvrige enhetene er enten i balanse eller har fond til å dekke avviket.
- ❖ Grunnskole har et positivt budsjettavvik på 1,3 millioner kroner. På fellesområdet er det et positivt avvik ved årets slutt på cirka 2,8 millioner kroner. Skoleskyss endte med en merkostnad på cirka 3,5 millioner kroner. Området har imidlertid positivt avvik knyttet til tildelte midler gratis halvplass tredje trinn SFO, moderasjonsordning SFO, undervisning private skoler, grunnskoleopplæring andre kommuner, midler til kompetanse og frikjøp samt ny grunnskolelov. Til sammen utgjør dette cirka 6,1 millioner kroner. Newtonrommet hadde et positivt avvik i forhold til budsjett med 0,1 millioner kroner.
Totalt sett har skole og SFO et merforbruk på 1,5 millioner kroner. Noen få enheter er i balanse eller har overskuddsfond til å dekke negativt avvik. Aa, Grøtte og Årlivoll skoler samt Orkanger barneskole har negativt budsjettavvik på henholdsvis 0,1 millioner kroner, 1,4 millioner kroner, 0,7 millioner kroner og 0,3 millioner kroner. Dette tilskrives lønnskostnader. Orkanger barneskole har midler til å dekke deler av avviket.
- ❖ Tverrfaglige tjenester har et negativt budsjettavvik på 0,9 millioner kroner. Dette er knyttet til barnevernet og kostnader for institusjonsopphold som tiltak for ungdom.
- ❖ Rammeområde mestring har et negativt budsjettavvik på 3,4 millioner kroner. Fellesområdet har et negativt avvik på 0,9 millioner kroner knyttet til utskrivningsklare pasienter. Enhet psykisk helse og rusarbeid har merforbruk på 1,7 millioner kroner knyttet til håndtering av personer med utfordringer knyttet til psykisk sykdom, utviklingshemming og rusproblematikk. Enheten dekker avviket med overskuddsfond.
Nav har et merforbruk på 1,9 millioner kroner som knyttes til merforbruk av kvalifiseringstønad og økonomisk sosialhjelp for livsopphold, strøm og andre boutgifter. Enheten har overskuddsfond som dekker merforbruket.
Legetjenesten, friskliv og rehabilitering har et samlet positivt budsjettavvik på 1,1 millioner kroner som kan overføres enhetenes overskuddsfond. Avviket skyldes hovedsakelig begrenset mulighet for bruk av vikarer ved sykefravær.
- ❖ Hjemmebaserte tjenester har et negativt budsjettavvik på 10,1 millioner kroner fordelt likt mellom hjemmetjenester og bo og miljøarbeid.
En vesentlig årsak til avviket er økte personellkostnader grunnet tiltakende kompleksitet i brukermassen, samt økte utgifter knyttet til bilhold og lisenskostnader. Hjemmetjenester har ikke overskuddsfond til å dekke merforbruket. Bo og miljøarbeid har overskuddsfond som kan dekke deler av avviket.
- ❖ Institusjon har et negativt budsjettavvik på 5,3 millioner kroner. Institusjonene har betydelige kostnader knyttet til enkeltpersoners behov for tjenester. Det er stor bruk av vikartjenester og overtid som kan knyttes til utilstrekkelig tilgang på kvalifisert personell. Budsjettavviket kan delvis dekkes med bruk av overskuddsfond.
- ❖ Plan er tilnærmet på budsjett og kommer ut med et lite positivt avvik i 2024.

- ❖ Kommunalteknikk har et negativt budsjettavvik for 2024 på 6,5 millioner kroner.
Enhet tekniske tjenester har et merforbruk på 4,9 millioner kroner. Avviket ligger innenfor enheten bygg og eiendom som har et merforbruk på 5,5 millioner kroner. Merforbruket skyldes overforbruk innen lønn, energiutgifter og vedlikeholdsutgifter. Enheten samferdsel har et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes arbeid utført på prosjekt og redusert vedlikeholdsaktivitet.
Enhet brann og redning har et negativt budsjettavvik på 1,6 millioner kroner. Sum av flere økte utgifter hvor blant annet utstyr og kompetansetiltak for flere ansatte som følge av ny vertskommuneavtale med Hitra spiller inn.
- ❖ Avgiftsbelagte tjenester har et positivt avvik på 6,6 millioner kroner. Avvik i selvkostområdene vann, avløp, feiing og spredt avløp avsettes (positivt avvik) eller belastes (negativt avvik) selvkostfond ved årsslutt. Det forutsettes at 100 % av kostnadene på selvkostområdene dekkes inn i form av gebyrer.

Bevilgningsoversikt investering

Tall i 1000 kroner

Investeringer i varige driftsmidler ble totalt 7,6 millioner kroner lavere enn budsjettet, mens andre investeringsutgifter ble 3,3 millioner høyere enn budsjett. Sum investeringsutgifter ble 4,3 millioner lavere enn budsjett. Avvikene er fordelt på en rekke prosjekter og skyldes i all hovedsak periodiseringer for prosjekter som går over flere år

Bruk av lån er 11,5 millioner kroner lavere enn budsjettet og har sammenheng med lavere investeringer.

	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik
1 Investeringer i varige driftsmidler	300 920	308 521	-7 601
2-5 Andre investeringsutgifter	9 140	5 837	3 303
6 Sum investeringsutgifter	310 060	314 358	-4 298
7 Kompensasjon for merverdiavgift	28 306	32 653	-4 348
8-12 Andre investeringsinntekter	92 399	78 230	14 169
13 Bruk av lån	122 690	134 144	-11 454
14 Sum investeringsinntekter	243 395	245 028	-1 633
19 Netto inntekt videre utlån	4 823	0	4 823
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	61 843	69 330	-7 488
Sum finansiering investeringer	310 060	314 358	-4 298

Oversikt over investeringer

Oversikten under viser investeringer > 10 millioner kroner. Øvrige investeringer er presentert samlet.

	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik
Sum investeringer vann	64 852	65 570	-718
Sum investeringer avløp	38 402	38 388	14
Nytt Meldal Helsetun	15 589	16 500	-911
Ny Meldal brannstasjon	25 671	37 000	-11 329
Tilbygg Amundmoen 2	18 586	21 700	-3 114
Ombygging Lensvik kommunehus	29 099	29 000	99
Justering MVA overtatt infrastruktur	10 040	7 950	2 090
Diverse kjøp av eiendom	12 663	12 820	-157
Ombygging basseng Orkanger barneskole	29 228	29 750	-522
Øvrige investeringer	56 790	49 843	6 947
Sum	300 920	308 521	-7 601

Total er det investert 7,6 millioner kroner mindre i 2024 enn budsjettet. Den vesentligste årsaken til dette avviket er at prosjekter er kommet noe kortere i fremdrift enn opprinnelig planlagt.

Det er ingen indikasjoner på at det ligger an til vesentlige avvik på noen av de prosjekter som er under arbeid.

Mål og måloppnåelse

Når det gjelder mål og måloppnåelse i 2024:

- Lagt frem Orklands første klimabudsjett og laget klimasårbarhetsanalyse
- Inngått samarbeid med Norsk bærekraftsenter og resertifisert Orkland kommune (hovedkontoret) som Miljøfyrtårn
- Inkludert hele Orkland i kollektivsone A og økt antall bussreisende til og fra Trondheim
- Bosetting av 100 flyktninger
- Fått innvilget støtte fra Digitaliseringsdirektoratet for å motvirke digitalt utenforskap og igangsatt prosjektet Trygg på nett
- Gjennomført omdømmeundersøkelse og to samlinger for nyansatte i Orkland som viktige aktiviteter i arbeidet med markedsføring og tilflytting
- Det ble bevilget penger til modulbarnehager på Evjen og Grøtte som vil stå klare i 2025
- Prosjektet Små skritt store sprang er implementert i småbarnsavdelingene og høsten 2024 startet implementering i storbarnavdelingene
- I skolen er rutiner og prosedyrer revidert og oppdatert i henhold til ny opplæringslov som er innført fra 01.08.2024
- Newton-rommet har vært en pådriver for First Lego League og høsten 2024 deltok Evjen skole
- I samarbeid med NTNU har skolene deltatt i prosjektene Digskole og Leaddig, som skal øke lærernes digitale kompetanse og gi elevene bedre læringsutbytte
- Integrering startet tiltaket Minijobbmesse i samarbeid med Nav
- Legevakta ble 1. februar flyttet til Gartnerløkka ved Orkdal helsetun
- Samarbeid om forskningsprosjekt med universitet i Oslo og Oxford University innenfor psykisk helse og rusarbeid for behandling av depresjon, DEPTREAT
- Friskliv og rehabilitering deltar i STYRK-prosjektet ved NTNU som omhandler tverrfaglig praksis
- Bondens nettverk er etablert i samarbeid med Norsk institutt for bioøkonomi og landbruksmessen Mett landbruk var også en nyvinning i 2024
- Det er jobbet med planarbeid for Eiktyr industriområdet og saken ble etter mekling med Statsforvalteren oversendt departementet
- Åpning av nye Krokstadøra brannstasjon
- Inngått avtale med Hitra om vertskommuneavtale brann- og redningstjeneste med oppstart mars 2024
- Ferdigstilling av byggetrinn 2 ved Meldal helsetun
- Fikk prisen årets VA-person i Midt-Norge, bl.a. for nytenking i arbeidet med lekkasjer og energieffektivisering i Orklands drikkevannsproduksjon
- Økning i andelen heltidsansatte til 62 prosent (58 prosent i 2023) og gjennomsnittlig stillingsstørrelse til 85 prosent (83 prosent i 2023)
- Økning i andel ansatte med høyere utdanning til 51 prosent (47 prosent i 2023)
- Kommunedirektørens internkontrolloppdrag har gitt et løft på internkontrollområdet
- Styringssystem for informasjonssikkerhet er kommet på plass og klart for å tas i bruk
- Regnskap 2024 ble avsluttet og levert revisjonen innenfor fristen

Redegjørelse for likestillingen

Orkland som bokommune

SSB utarbeider flere likestillingsindikatorer som er et sammendrag av ulike likestillingsmål, og viser i hvilken grad kvinner og menn deltar i politikk, utdanning og yrkesliv i den enkelte kommune.

Tabellen under viser et utvalg av likestillingsdata for innbyggere i Orkland kommune kontra gjennomsnittet i hele landet:

Indikatorer	Hele landet	Orkland
Andel menn (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	79,5	80,7
Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	74,7	72,9
Andel sysselsatte menn (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	16,0	16,2
Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	34,3	40,6

Orkland som bokommune ligger nær landsgjennomsnittet, men scorer litt under gjennomsnittet for andel kvinner i arbeidsstyrken og andel kvinner som jobber deltid.

Kjønnsfordeling og lønnsforskjeller

Orkland kommune som arbeidsgiver hadde per 31.12.2024 en kjønnsfordeling av ansatte på 78 prosent kvinner og 21 prosent menn. Dette understreker som tidligere år at kommunen i stor grad er en kvinnearbeidsplass.

På de ulike ledernivåene er det en overvekt av kvinner. Unntaket er kommunalsjefnivået der det er en overvekt av menn. Kommunens kommunedirektør er kvinne.

Det registreres også at menn tjener noe mer enn kvinner på de enkelte ledernivå. Dette kan ha en sammenheng at det er en overvekt av mannlige ledere på tjenesteområder som er utsatt for konkurranse om arbeidskraften fra privat sektor.

Ledergruppe	2024			
	Kjønnsfordeling % (antall)		Gjennomsnittlig årslønn	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Kommunalsjefer	4	2	1 193 000	1 086 000
Enhetsledere	36	64	991 000	892 000
Avdelingsledere	33	67	755 000	737 000

På det generelle plan har 2024 bidratt til noe mindre kjønnsmessige forskjeller i lønn, der gjennomsnittlig lønnsforskjell mellom kjønnene har minsket fra 47 000 kroner til 33 000 kroner. Dette har vært en bevisst del av praktiseringen av lønnspolitikkenes føringer om likelønn, der kvinnedominerte arbeidstakergrupper innen helse har blitt prioritert i lokale lønnsforhandlinger sist høst. På rammenivå kommenteres det spesielt at lønnsforskjellene på kommunedirektørens rammeområde skyldes at kvinner og menn i vesentlig grad har ulike stillinger med ulikt ansvar og med det ulik avlønning. For rammeområde Mestring spiller legelønningene, der menn er i overvekt, inn som en vesentlig faktor til de store lønnsforskjellene.

Deltid

Orkland kommunes arbeidsgiverpolitikk har som ambisjon at kommunen som hovedregel skal lyse ut hele faste stillinger. Heltidskultur er viktig for å bidra til bedre kvalitet i tjenestene, mer effektiv organisering og et bedre arbeidsmiljø som skal sikre mer nærvær.

Ansatte i Orkland kommune hadde ved utgangen av 2024 en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 85 prosent og andelen som jobber heltid har økt fra 58 til 62 prosent. Dette føyer seg inn i en positiv trend som er i tråd med kommunens arbeidsgiverpolitikk. Hovedvekten av økningen finner vi på de tverrfaglige tjenestene om mestring. Samtidig ser vi en positiv utvikling også de andre tjenestene. Også verdt å nevne er at de hjemmebaserte tjenestene har økt andelen heltidsansatte fra 29 til 34 prosent siden 2023.

Tjenesteområde	2023		2024	
	Andel heltid %	Gj.snitt stillings %	Andel heltid %	Gjennomsnitt stilling %
11 Kommunedirektør	90	93	95	97
12 Kultur og idrett	30	58	28	59
20 Barnehage	79	94	85	96
21 Grunnskole	68	90	70	91
22 Tverrfaglige tjenester	82	89	85	93
30 Mestring	62	79	68	83
31 Hjemmebaserte tjenester	29	72	34	74
32 Institusjon	28	68	30	69
40 Plan	96	99	96	99
41 Kommunalteknikk	86	95	87	95
Totalt	58	83	62	85

Tallene er ekskludert brannkonstabelstillinger, timelønne, vikarer, læringer og midlertidig ansatte. De avgiftsbelagte tjenestene ligger inn under rammen 41 Kommunalteknikk.

Redegjørelse for diskriminering og tilgjengelighet

Orkland kommune vurderer ansettelser og lokal lønnsfastsettelse som de to viktigste områdene der det kan oppstå diskriminering på grunn av kjønn. Kjønnsnøytralitet i forbindelse med lokal lønnsfastsettelse er hensyntatt i kommunens lønnspolitikk, og hensyntas i lokale forhandlinger. Kommunens ansettelsesrutiner legger opp til transparens og likebehandling i ansettelsesprosessene, jfr. forvaltningslovens og offentleglovas bestemmelser. Involvering av tillitsvalgte skjer etter Hovedavtalens bestemmelser, der disse deltar under utforming av stillingsannonse, utvelgelse av søkere og deltakelse under intervju. Tillitsvalgte gir også sin anbefaling til valg av kandidat. Orkland kommune har gjennom sin arbeidsgiverpolitikk forpliktet seg til å arbeide for at mennesker med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV søker på utlyste jobber i kommunen. Målsettingen er at minst en slik søker skal innkalles til intervju ved alle ansettelser i Orkland. Kommunen har i sine utlysningstekster formulert at vi er en inkluderende arbeidslivsbedrift og jobber for mangfold. Erfaringen er at søkere ikke opplyser om redusert funksjonsevne i sin søknad. Det er derfor vanskelig å skille ut disse blant søkerne.

Redegjørelse for etisk standard

Orkland kommune har utarbeidet etiske retningslinjer som ble vedtatt politisk av kommunestyret i april 2021. De vedtatte etiske retningslinjene har vært gjenstand for gjennomgang i kommunens lederforum, bestående av kommunedirektørens ledergruppe og alle enhetsledere. Orkland kommunes ansatte og folkevalgte har ansvar for å etterleve Orkland kommunes prinsipper om redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Alle skal overholde lov, forskrifter og reglement som gjelder for vår virksomhet. Medarbeiderne skal være bevisste på at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til Orkland kommune. Ansatte og folkevalgte skal også unngå personlige fordeler og gaver som kan påvirke handling, saksbehandling eller vedtak, samt unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser. Sosiale medier skal i jobbsammenheng ikke brukes på en måte som strider mot lov eller som kan skade kommunens omdømme.

Redegjørelse for internkontroll

Kommunens ledere skal gi retning og skape resultater innenfor de rammene som er gitt. Ledere har også ansvaret for å etablere og følge opp rutiner og systemer. Dette vil sikre god virksomhetsstyring, internkontroll og faglig forsvarlige tjenester til våre innbyggere. I dette arbeidet inngår ansvaret for å utvikle en kultur som fremmer gode arbeidsprosesser, læring, samhandling, forbedring og utvikling. Kommunens internkontrollarbeid skal være basert på risikovurdering.

Hovedmål for internkontroll:

- Målrettet og effektiv drift
- Etterlevelse av lover og regler
- Pålitelig rapportering
- Iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak

Orkland kommune har flere overordnede reglement, rutiner og retningslinjer som er styrende for virksomheten. Av de viktigste kan nevnes:

- Delegasjonsreglement, både politisk og administrativt
- Arbeidsgiverpolitikk
- Økonomireglement
- Eierskapsmelding og -strategi
- Etske retningslinjer

Internkontrolloppdraget

Kommunedirektørens internkontrolloppdrag som ble gitt høsten 2023 ga føringer for at alle enheter skulle

- gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser og følge opp disse med tiltak
- utarbeide nødvendige rutiner og prosedyrer
- etablere en kultur for registrering og håndtering av avvik
- utarbeide kompetanseplaner som en del av enhetens virksomhetsplan.

Et viktig kunnskapsgrunnlag for videre utvikling vil være evalueringen av internkontrolloppdraget for 2024 som vil gjennomføres i løpet av 1. kvartal 2025.

Internkontroll og kvalitetsarbeid

Orkland kommune benytter Compilo som system for kvalitetsarbeid og avvikshåndtering. Alle gjeldende rutiner, retningslinjer, lover og forskrifter skal være tilgjengelig i kvalitetssystemet. For å bidra til dette er det fokusert tydelig på å inkludere internkontrollen i virksomhetsrapporteringen til tjenesteledelse og videre til kommuneledelsen og politisk nivå. Dette gjennomføres blant annet gjennom styringsdialog for tjenesteområdene og i de formelle politiske organer i forbindelse med den periodiske rapporteringen.

Avvik knyttet til hendelser med potensielle personskader behandles som fast sak i kommunens arbeidsmiljøutvalg.

Det var meldt inn 2225 avvik på 5 hovedkategorier i 2024:

Hovedkategorier	2022	2023	2024
Tjeneste - tjenestemottaker	1182	1260	1089
HMS	390	526	607
Personvern / Informasjonssikkerhet	36	58	56
Organisasjon/internt	367	547	444

Ytre miljø	41	29	29
Sum	1787	2161	2225

Det totale bildet knyttet til registrerte avvik har ikke endret seg vesentlig sammenlignet med tidligere år. Det er registrert flest avvik knyttet til tjeneste/tjenestemottaker der legemiddelhåndtering og utfordrende adferd dominerer bildet.

Utfordrende adferd er også nært knyttet til HMS-avvikene, der det er en overlappende registrering på vold mot ansatte. Vold mot ansatte dominerer bildet også innen HMS. Dette er avvik som i all hovedsak er knyttet opp til kommunens helsetjenester og skoler. En ser en trend over tid at antall registrerte avvik av denne typen øker innenfor skolen, der avvikene er konsentrert rundt enkelttilfeller. Det jobbes godt med - men det er krevende - å etablere tilfredsstillende internkontroll rundt denne utfordringen i skolen, gjennom å gjennomføre risikoanalyser, etablere rutiner, gjennomføre opplæring knyttet til vold og trusler, og veiledning.

Det må fremdeles jobbes med å utvikle en kultur for kvalitetsforbedring gjennom opplæring, bevisstgjøring, tilgjengelighet på kvalitetssystem og et systematisk forbedringsarbeid.

Interkommunalt samarbeid

Orkland kommune er vertskommune for/deltar i følgende interkommunalt samarbeid:

- Veterinærvakt. Orkland er involvert i tre veterinærvaktordninger. For tidligere Orkdal og Agdenes, administrert av Orkland, for tidligere Meldal og Rennebu, administrert av Rennebu og for tidligere Snillfjord og Hemne, administrert av Heim.
- NAV i samarbeid med Rindal
- Legevakt og kommunale akutte døgnseger i Orkdalsregionen - hvor følgende kommuner inngår i samarbeidet: Heim, Rindal, Skaun, Rennebu, Surnadal, Hitra, Frøya og Orkland. Samarbeidet om akutte døgnseger ble avsluttet i mai 2024.
- Interkommunalt politisk råd Trøndelag sørvest – lakseregionen. Administreres av Skaun kommune.
- Orkland kommune og kommunene Skaun og Hitra har en samarbeidsavtale om brannvesen som innebærer at Orkland kommunes brannvesen og feiervesen har tilsvarende oppgaver for Skaun og Hitra kommune.

Orkanger, 31. mars 2025

Kristin Gjersvoll Wangen
kommunedirektør

Svein Henry Berdal
økonomisjef

Lisa Hammer
regnskapssjef